male, mis rikuks riigi kõrgemate organite tasakaalu ja viiks riigielu rahulise arenemise hädaohtu.

9. jaanuaril ajalehtede peatoimetajaile antud seletustes tähendab riigivanem, et ka 1933. a. põhiseaduse autorid, vapsid, on ise jõudnud selgusele, et nende põhiseadus on puudulik, ja on esitanud seepärast ettepanekuid selle parandamiseks. Ja riigivanem lisab:

„Selle põhiseadusega jõuaksime me õige teravate vahekordade juure riigiaparaadis kui ka rahva elus. See rahvahääletus on esimene samm, et rahvas üldse ütleks, et ta tahab põhiseaduse parandamise teel pikkamisi tulla tagasi nende asutuste juurde, mis rahvaesinduse ja riigipea näol peaksid hakkama tegutsema uuendatud alustel."

Veel kindlamate sõnadega põhjendab riigivanem valitsuse vastuseisu 1933. a. põhiseaduse elluviimisele oma 19. jaanuari raadiokõnes, kus ta ütleb: „Praegune valitsus, kes kahe aasta jooksul olnud sunnitud riiki valitsema selle põhiseaduse järele, võib ütelda, et see põhiseadus ei ole vastuvõetav demokraatliku riigikorra juures. Valitsus on näinud ära, et niisugune riigikord võib saada hädaohtlikuks riigile ja rahvale ja ma ei anna mingit nõusolekut kokku kutsuda riigikogu selle praegu maksva põhiseaduse järele, sest kui ma seda lubaksin, teeksin ma niisuguse asja, mille eest ma vastutust tulevaste põlvede ees kanda ei või."

Need valitsuse kindlad seisukohad leiavad soodsat vastukõla kõige laiemais rahvakihtides, kus on domineerinud alati demokraatlik mõttevool. Kaalul oleva küsimuse selgitamist korraldab õige laialdasel alusel ka riikliku propaganda talitus. Vastukihutustöö oli pidurdatud. Rahvahääletuse otsus kujunes harukordselt soodsaks valitsuse seisukohtadele. Rahvuskogu kokkukutsumise poolt hääletab 474 218 kodanikku, vastu 148 824, kuna maksvusetuks loetakse 6 175 hääletussedelit. Rahvuskogu kokkukutsumisele suuremaks vastuhääletajaks on Tartu, kus vastu antakse 18 988 häält ja poolt 16 699. Peale Tartu hääletavad vastu veel paar vähemat valda.

Eesti kroonika 1936, lk. 25